

Karpelesz Leopold, A Rikkancs

Ez én vagyok. A kép Marosvásárhely környékén, a Maros hídon túl, Remeteszegen készült. 1939-ben édesapám eltörte a lábát, és kórházba került. Ő éjszaka is dolgozott alkalmi munkákon, gabonaszállítással foglalkoztak. De az újságterjesztésnél is kapott munkát. Elindult korán reggel, és kihordta az újságokat. Amikor eltörte a lábát, valaki el kellett tartsa a családot, hát én helyettesítettem a kézbesítésben körülbelül hat hónapig. A ?Népújság?-ot, a ?Brassói Lapok?-at,

később a "Reggeli Újság"-ot kellett kihordjam. Reggel 4-kor vagy 5-kor kezdtem. Útközben kiáltottam az újságok nevét. Az egész környéket össze kellett járjam: a Maros turbinájának környékét, Remeteszegre, Udvarfalvára, Várhegyre, Marosszentannára, a környező falvakba is el kellett mennem. Úgy 11 körül értem Marosszentannára, és ott egy kedves család mindig egy pohár tejjel és egy szelet kenyérrel várt. Látszik, hogy a cipőm mennyire el van járva, és épp a kedvenc buggyos nadrágom volt rajtam, a kabát is divatos volt abban az időben. Ott volt egy nagy park, és egy fényképész épp ott állt és fényképezett. Lehetséges, hogy én kértem meg, hogy fényképezzen le, mert nagyon büszke voltam arra, ahogy fel voltam öltözve. Apám már 1933-ban elkezdett újságot hordani Gyergyószentmiklóson [ahol a család előzőleg élt]. Gazdasági válság volt abban az időben [lásd: 1929-es gazdasági világválság], gyárakat zártak be, nem volt munka. Akkor az egyik testvérem keresztapja, Salamon Ernő, aki újságíró volt, azt javasolta az apámnak, hogy fogadja el az újságkihordói állást. Az embereknek csak havi megrendeléssel kézbesítettek a "Brassói Lapok"-at, és én voltam az, aki összegyűjtötte a megrendelés díját. Gyakran mentem apámmal, és mikor ismét mehetett a gyárba dolgozni, én kézbesítettem az újságokat. 1937-ben Marosvásárhelyre költöztünk. Egy helyi lap szerkesztője megígérte apámnak, hogy rábízzák a "Népújság" kézbesítését. Ez egy népszerű újság volt, még a parasztok is olvasták, így a környező falvakba is el kellett vinni. A "Népújság"-ot olvasta a családom is, az nem volt egy szélsőséges újság. 1940-ben megjelentek a szélsőjobboldali újságok, a "Függetlenség" és a "Nyilas", és néhányan a megrendelők közül kérték, hogy vigyünk nekik. Az utóbbi egy elterjedt magyar fasiszta szervezetnek volt a lapja, ami osztotta a német náci ideológiákat.